

Bryssel 7.7.2020
COM(2020) 293 final

**KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Euroopan unionin urheilualan vuosien 2017–2020 työsuunnitelman täytäntöönpanosta
ja tarkoituksenmukaisuudesta**

**KOMISSIION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Euroopan unionin urheilualan vuosien 2017–2020 työsuunnitelman
täytäntöönpanosta ja tarkoituksenmukaisuudesta**

JOHDANTO

Urheilu on viime vuosina saanut vankan aseman EU:n politiikoissa, koska sen merkitys nykyisessä taloudessa ja yhteiskunnassa kasvaa jatkuvasti, ja näin se auttaa osaltaan vastaamaan EU:n yleisiin taloudellisiin ja sosiaalisiin haasteisiin. Urheilun avulla voidaan ainutlaatuisella tavalla paitsi parantaa ihmisten terveyttä ja hyvinvointia myös rakentaa vahvoja ja yhtenäisiä yhteisöjä, vastata muuttoliikkeeseen ja sosiaaliseen syrjäytymiseen liittyviin haasteisiin sekä edistää talouskasvua ja työpaikkojen luomista. Urheilu ylittää sosiaaliset esteet ja kielimuurit, ja näin se voi edistää yhteisiä arvoja ja luoda tunteen yhteiskuntaan kuulumisesta erityisesti nuorten keskuudessa. Urheilu voi auttaa ratkaisemaan liian vähäiseen liikuntaan liittyviä yhä kasvavia huolenaiheita. Myös covid-19-pandemia, joka on vaikuttanut urheilualaan merkittävästi, on korostanut urheilun merkittäviä terveysvaikutuksia ja sen mahdollisia ennaltaehkäiseviä vaikutuksia. Pandemia on aiheuttanut suuria haasteita koko urheilualalla aina ruohonjuuritasolta huippu-urheiluun, mutta samalla se on tuonut entistä enemmän esille urheilun merkityksen terveyden, hyvinvoinnin ja yhtenäisyyden edistäjänä yhteiskunnissamme haastavina aikoina.

Sen jälkeen, kun urheilu sisällytettiin Lissabonin sopimukseen, EU:n toimielimet ja jäsenvaltiot ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 165 artiklan mukaisesti vahvistaneet yhteistyötään ja kehittäneet edelleen urheilun eurooppalaista ulottuvuutta. EU:n yhteistyössä on keskitytty erityisesti osa-alueisiin, joilla EU voi tuoda lisäarvoa jäsenvaltioiden toteuttamiin toimiin ja tukea niitä. Tässä yhteydessä EU:n urheilualan työsuunnitelmasta on tullut yksi tärkeimmistä välineistä yhteistyön edistämiseksi EU:n tasolla.

Vuoden 2011 jälkeen on laadittu kolme EU:n urheilualan työsuunnitelmaa. Niiden päätavoitteena on ollut edistää ja kehittää EU:n toimielinten, jäsenvaltioiden ja urheilualan sidosryhmien välistä yhteistyötä urheilupolitiikassa keskittyen tiettyihin toimiin, joilla on selkeä EU:n lisäarvo.

EU:n kolmas urheilualan työsuunnitelma¹ kattaa 1. heinäkuuta 2017 ja 31. joulukuuta 2020 välisen ajan. Sen täytäntöönpano on edistänyt Eurooppa 2020 -strategiassa² sekä työllisyyden,

¹ EUVL C 189/02, 15.6.2017.

² KOM(2010) 2020, 3. maaliskuuta 2010.

kasvun, oikeudenmukaisuuden ja demokraattisen muutoksen ohjelmassa³ määritettyjä yleisiä painopisteitä. Työsuunnitelmaa on tuettu Erasmus+-ohjelmalla⁴ (2014–2020), ja näin on varmistettu urheilualan toimien täydentävyys ja suurempi vaikutus. Nykyisessä työsuunnitelmassa on keskitytty samoihin painopistealueisiin kuin sitä edeltäneessä suunnitelmassa. Näitä painopistealueita ovat

- urheilun rehellisyys
- urheilun taloudellinen ulottuvuus
- urheilu ja yhteiskunta.

Rakenteen ja yleisten työjärjestelyjen osalta EU:n kolmannessa urheilualan työsuunnitelmassa on säilytetty edellisen työsuunnitelman pääpiirteet ja lisätty joitakin parannuksia ja uusia kehitystoimia.

Tämä kertomus täyttää komissiolle asetetun velvollisuuden arvioida EU:n urheilualan työsuunnitelman täytäntöönpanoa ja tarkoituksenmukaisuutta vuoden 2020 alkupuoliskon aikana, ja lisäksi kertomus toimii perustana laadittaessa mahdollinen EU:n neljäs urheilualan työsuunnitelma vuoden 2020 jälkipuoliskolla.⁵

Komission kertomuksella on kaksi päätavoitetta: siinä arvioidaan Euroopan unionin urheilualan työsuunnitelman täytäntöönpanoa ja laajempia toimintapoliittisia vaikutuksia, ja toisaalta siinä esitetään suosituksia urheilualalla toteutettaviksi tuleviksi toimiksi. Komission arvioinnissa on otettu huomioon useita erilaisia panoksia, mukaan lukien jäsenvaltioiden toimittamat kirjalliset lausunnot sekä työjärjestelyihin osallistuvien asiantuntijoiden ja tarkkailijoiden lausunnot.

B) ARVIOINTI

Komission suorittamaa EU:n kolmannen urheilualan työsuunnitelman arviointia edelsi useiden sidosryhmien kuuleminen kuten aiempienkin työsuunnitelmien yhteydessä. Komissio järjesti kaksi kokousta, joista toinen jäsenvaltioiden ja toinen urheilujärjestöjen kanssa, kerätäkseen niiden näkemyksiä työsuunnitelman täytäntöönpanosta, mukaan lukien saaduista kokemuksista, ja saadakseen suosituksia tulevaisuutta varten. Kokouksia täydennettiin verkkokyselyllä⁶, jonka avulla komissio saattoi kerätä myös hyödyllistä näyttöä ja

³ Euroopan komission puheenjohtajan Jean-Claude Junckerin 15. heinäkuuta 2014 määrittämät poliittiset suuntaviivat.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1288/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman ”Erasmus+” perustamisesta ja päätösten N:o 1719/2006/EY, 1720/2006/EY ja 1298/2008/EY kumoamisesta.

⁵ Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien Euroopan unionin urheilualan työsuunnitelmasta (1. heinäkuuta 2017 – 31. joulukuuta 2020) antaman päätöslauselman 18 kohta (2017/C 189/2) (EUVL C 189/5, 15.6.2017).

⁶ Kyselylomake lähetettiin jäsenvaltioille sekä asiantuntijaryhmiin osallistuville tarkkailijoille. Se sisälsi kysymyksiä EU:n työsuunnitelman täytäntöönpanosta, työjärjestelyistä, tarkoituksenmukaisuudesta ja

tilastotietoja jäsenvaltioilta sekä työjärjestelyihin osallistuvilta asiantuntijoilta ja tarkkailijoilta.

Saatujen tietojen analysointi osoitti, että EU:n kolmannen urheilualan työsuunnitelman täytäntöönpano on täyttänyt yleiset odotukset ja tavoitteet. Hyvistä saavutuksista ja tehokkaasta toteutuksesta huolimatta tulevaisuudessa voi kuitenkin olla hyödyllistä tehdä EU:n kolmanteen urheilualan työsuunnitelmaan lisäparannuksia ja sisällyttää siihen uusia toiminta-aloja.

1. Työmenetelmät ja -rakenteet

Vakiintuneiden työmenetelmien ja -rakenteiden arviointi on tärkeää, koska ne ovat keskeisiä EU:n urheilualan työsuunnitelman painopisteiden ja tavoitteiden tehokkaan toteuttamisen kannalta. Nykyisessä EU:n urheilualan työsuunnitelmassa työmenetelmiä on päivitetty ja monipuolistettu merkittävästi. Asiantuntijaryhmien lisäksi on otettu käyttöön ja hyödynnetty aktiivisesti uusia työmenetelmiä. Lisäksi EU:n urheilualan työsuunnitelmasta on tullut tehokas väline puheenjohtajavaltioiden ja neuvoston työn suunnitteluun.

Edellisten EU:n urheilualan työsuunnitelmien aikana *asiantuntijaryhmät* olivat pääasiallinen työmenetelmä. EU:n urheilualan vuosien 2011–2014 työsuunnitelman täytäntöönpanoa varten muodostettiin kuusi asiantuntijaryhmää ja vuosien 2014–2017 työsuunnitelman täytäntöönpanoa varten viisi asiantuntijaryhmää. Sen jälkeen komissio otti käyttöön kohdennetumman lähestymistavan ja perusti vain kaksi asiantuntijaryhmää⁷ vuosiksi 2017–2020. Näiden kahden ryhmän puheenjohtajana toimi komissio, ja ne koostuivat jäsenvaltioiden edustajista.⁸ Myös kiinnostuneita sidosryhmiä voitiin tapauskohtaisesti kutsua osallistumaan tarkkailijoina (ks. liite). Kaksi asiantuntijaryhmää aloittivat toimintansa alkuvuodesta 2018. Molemmat ryhmät ovat työllään pyrkineet saavuttamaan EU:n urheilualan työsuunnitelmassa määritetyt tulokset. Asiantuntijaryhmien päätavoitteena oli vaihtaa parhaita käytäntöjä valituilla politiikanaloilla sekä edistää jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja kansallisen ja eurooppalaisen politiikan kehittämistä.

Aiempien EU:n urheilualan työsuunnitelmien täytäntöönpano on osoittanut, että rakenteita ja työmenetelmiä voitaisiin laajentaa edelleen, jotta asiakirjan tavoitteet saavutettaisiin tehokkaasti ja jotta muut kansainväliset kumppanit ja sidosryhmät voisivat osallistua toimintaan aktiivisemmin. Näihin rakenteisiin kuuluvat muun muassa puheenjohtajavaltioiden järjestämät konferenssit, urheilualan ministerien ja johtajien tapaamiset sekä komission konferenssit, seminaarit ja tutkimukset. EU:n kolmannen urheilualan työsuunnitelman aikana otettiin käyttöön kaksi uutta välinettä: *asiasta kiinnostuneiden jäsenvaltioiden ryhmät*, joissa jäsenvaltiot voivat kokoontua yhteen ja keskustella tietyistä EU:n urheilualan

tuloksista, ja se tarjosi mahdollisuuden esittää ehdotuksia tulevaisuutta varten. Komissio sai yhteensä 32 vastausta, joista 15 saatiin jäsenvaltioilta ja 17 tarkkailijoilta.

⁷ Urheilun rehellisyyttä käsittelevä asiantuntijaryhmä sekä taitojen ja inhimillisten voimavarojen kehitystä urheilussa käsittelevä asiantuntijaryhmä.

⁸ Komission asiantuntijaryhmien muodostamista ja toimintaa koskevien horisontaalisten sääntöjen vahvistamisesta annetun komission päätöksen C(2016) 3301 mukaisesti.

työsuunnitelman kattamista aiheista, sekä *klusterikokoukset*, jotka edistävät EU-rahoitteisten hankkeiden alaa koskevien tulosten vaihtoa.

Vuosina 2017–2019 järjestettiin neljä asiasta kiinnostuneiden jäsenvaltioiden kokousta, joissa keskusteltiin niiden erityisistä huolenaiheista, kuten kestävydestä, näyttöön perustuvasta terveyttä edistävästä liikunnasta sekä erilaisista hyvään hallintotapaan ja sopupeleihin liittyvistä näkökohdista. Jäsenvaltioiden tukemiseksi ja politiikan ja ohjelman välisten yhteyksien vahvistamiseksi komissio otti käyttöön erityisen rahoitusmekanismin. Se mahdollistaa EU:n yhteisrahoituksen saamisen jäsenvaltioiden vetämille aloitteille, joilla pyritään edistämään vertaisoppimistoimintaa, johon osallistuu vähintään seitsemän jäsenvaltiota.

Vuoden 2019 loppuun mennessä järjestettiin lisäksi neljä klusterikokousta yhteistyössä EACEA:n (koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanoviraston) kanssa seuraavista aiheista: urheiluun ja liikuntaan osallistumiseen kannustaminen (joulukuu 2017), urheilun taloudelliset hyödyt (huhtikuu 2018), urheilun rehellisyys (joulukuu 2018) ja urheilun rooli koulutuksessa (joulukuu 2019). Joulukuussa 2020 järjestetään vielä yksi klusterikokous sosiaalisen osallisuuden edistämisestä urheilun avulla.

Lisäksi vuosina 2017–2019 pidettiin useita korkean tason kokouksia ja konferensseja (esimerkiksi urheilualan ministerien epävirallinen kokous, kymmenen puheenjohtajavaltioiden järjestämää tapahtumaa ja konferenssia sekä viisi urheilualan johtajien kokousta). EU:n urheilualan työsuunnitelmassa asetettujen odotusten mukaisesti kaikki nämä kokoukset ovat osaltaan vahvistaneet entisestään jäsenvaltioiden, EU:n toimielinten ja urheilualan sidosryhmien välistä yhteistyötä. Niiden myötä on parannettu koordinoitua EU:n tasolla, vaihdettu jäsenvaltioiden kokemuksia, jaettu hyviä käytäntöjä ja varmistettu, että urheilualan sidosryhmillä on ollut mahdollisuus vaikuttaa EU:n urheilualan toimintapolitiikan laatimiseen ja täytäntöönpanoon.

Urheiluliitoilla, yhdistyksillä ja muilla sidosryhmillä on keskeinen rooli urheilupolitiikan täytäntöönpanossa. Siksi on erittäin tärkeää varmistaa, että niiden näkemykset ovat tiedossa ja että nämä näkemykset otetaan huomioon toimintapoliittisissa keskusteluissa. Yhteistyön laajentamiseksi on pyritty konkreettisesti ottamaan urheilujärjestöt ja alan sidosryhmät entistä tiiviimmin mukaan EU:n toimiin, mukaan lukien EU:n urheilualan työsuunnitelman täytäntöönpanoon. Erityisenä toimenä aloitettiin tehostettu vuoropuhelu urheilujärjestöjen kanssa ja pidettiin sitä yllä järjestämällä tätä varten erilaisia kokouksia ja tapahtumia urheilua koskevasta EU:n jäsennellystä vuoropuhelusta annetun neuvoston päätöslauselman⁹ mukaisesti. Urheiluliike osallistui aktiivisesti EU:n vuotuisiin urheilufoorumeihin ja neuvoston tai urheilualan johtajien kokousten yhteydessä järjestettyihin tapaamisiin.

2. Tulokset

⁹ 2017/C 425/01.

EU:n kolmannessa urheilualan työsuunnitelmassa määritellään 31 konkreettista, luonteeltaan erilaista tulosta. Ne kattavat urheilun kaikki ulottuvuudet – sosiaalisen, taloudellisen ja organisatorinen ulottuvuuden –, ja kaikilla niillä on erityinen täytäntöönpanorakenne. Useimmat näistä tuloksista on saavutettu tai ne saavutetaan pian.¹⁰ Vain kolmea¹¹ niistä ei ole toteutettu, koska EU:n neuvoston puheenjohtajavaltioilla ja jäsenvaltioilla oli liikkumavaraa, jonka turvin ne saattoivat mukauttaa painopisteitään EU:n urheilualan työsuunnitelman täytäntöönpanon edetessä.

Kaksi asiantuntijaryhmää muodostivat tuttuun tapaan EU:n urheilualan työsuunnitelman ytimen.

- **Urheilun rehellisyyttä käsittelevä työryhmä** kokoontui viisi kertaa vuosina 2018–2020. Se koostui 27 jäsenvaltiosta ja 22 tarkkailijasta. Ryhmä keskittyi erityisesti lahjonnan, sopupelien ja dopingin torjuntaan sekä rehellisyyden edistämiseen ja lasten suojelemiseen urheilussa. Komissio rahoitti kaksi tutkimusta tämän asiantuntijaryhmän työn tukemiseksi. Toisessa tutkimuksessa kartoitettiin lahjontaa eurooppalaisessa urheilussa ja toisessa määritettiin toimenpiteitä lasten suojelemiseksi urheilussa.
- **Myös taitojen ja inhimillisten voimavarojen kehitystä urheilussa käsittelevä asiantuntijaryhmä** kokoontui viisi kertaa vuosina 2018–2020. Tämä ryhmä koostui 26 jäsenvaltiosta ja kahdeksasta tarkkailijasta. Siinä keskityttiin valmentajien koulutukseen, kaksoisuriin sekä ammattipätevyyksiin ja ammattitaitoon urheilussa. Asiantuntijaryhmän tehtävänä oli laatia valmentajien taitoja ja pätevyyksiä koskevia vähimmäisvaatimuksia ohjaavat suuntaviivat¹². Kyseinen asiakirja saatiin valmiiksi helmikuussa 2020, ja sitä levitettiin kaikissa jäsenvaltioissa täytäntöönpanoa varten.

EU:n nykyisen urheilualan työsuunnitelman monien tulosten joukosta voidaan lisäksi korostaa seuraavia:

- **Urheilun erityisluonnetta käsittelevä seminaari** järjestettiin joulukuussa 2019. Sen tarkoituksena oli syventää keskeisten sidosryhmien, myös ammatinharjoittajien, välillä käytävää keskustelua urheilualan itsemääräämisoikeudesta ja EU:n lainsäädännön sovellettavuudesta urheiluasioihin.
- **Klusterikokoukset** olivat menestys, sillä ne toivat esiin laajan kirjon erilaisia näkökulmia ja keskustelunaiheita. Ennen kaikkea ne kokosivat yhteen useita urheilualan toimijoita, kuten jäsenvaltioita, viranomaisia, yliopistoja ja

¹⁰ Tämän kertomuksen liitteessä esitetään lyhyesti kunkin tuloksen tilanne.

¹¹ Urheiluun ja urheilujärjestöihin liittyvää EU:n lainsäädäntöä käsittelevä asiasta kiinnostuneiden jäsenvaltioiden ryhmä, puheenjohtajavaltion seminaari aiheesta ”Digitaalisten sisämarkkinoiden hyödyt ja haasteet parannettaessa urheilun rahoitusta ja kaupallistamista” sekä neuvoston päätelmät aiheesta ”Median rooli ja vaikutus urheilussa”.

¹² EU Bookshop -verkkokirjakauppa: NC-02-20-217-EN-N; <https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/8f28e3a0-6f11-11ea-b735-01aa75ed71a1>

urheilujärjestöjä. Ne mahdollistivat poliittisten päättäjien ja ruohonjuuritason hankkeita toteuttavien tahojen välisen avoimen vuoropuhelun, joka kattoi esimerkiksi seuraavat painopistealueet: terveyttä tukeva liikunta, koulutus urheilussa ja urheilun avulla, urheilun rehellisyys ja urheilun taloudellinen ulottuvuus. Lisäksi klusterikokoukset olivat ainutlaatuinen tilaisuus yksilöidä alaa koskevien Erasmus+-hankkeiden tuloksia ja vaihtaa ajatuksia niiden vaikutuksesta päätöksentekoon.

- Hiljattain luotu konsepti, **asiasta kiinnostuneiden jäsenvaltioiden ryhmät**, herätti suurta kiinnostusta, koska se vastasi alkuperäisiä odotuksia siitä, että kiinnostuneet maat voisivat tehdä vapaaehtoisesti yhteistyötä tietyssä asiassa ilman tarvetta perustaa erityistä komission asiantuntijaryhmää. Tämä uusi menetelmä osoittautui erityisen joustavaksi ja hyödylliseksi keinoksi vastata uusiin tarpeisiin ja painopisteisiin, ja sitä on mahdollista käyttää tulevaisuudessa useammin.

3. Sidosryhmien palaute EU:n urheilualan työsuunnitelman täytäntöönpanosta

Komissio, jäsenvaltiot ja useimmat sidosryhmät katsoivat, että EU:n ensimmäinen ja toinen urheilualan työsuunnitelma olivat yleisesti ottaen onnistuneita. Sidosryhmien verkkokuulemisesta saatu yleinen viesti oli, että EU:n nykyisen urheilualan työsuunnitelman puitteissa toteutetut toimet johtivat hyviin tuloksiin määritellyillä painopistealueilla. Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että asiakirjassa keskityttiin oikeisiin painopisteisiin (91 prosenttia) ja että se paransi urheilun koordinoitua EU:n tasolla (72 prosenttia). Vastaajista 78 prosenttia oli sitä mieltä, että EU:n urheilualan työsuunnitelman myötä käyttöönotetut rakenteet ja työmenetelmät olivat asianmukaisia. Suuri osa sidosryhmistä oli myös sitä mieltä, että EU:n urheilualan työsuunnitelma johti hyviin tuloksiin poliittisen prosessin kannalta.

Vaikka EU:n kolmannessa urheilualan työsuunnitelmassa varmistettiin painopisteiden jatkuvuus, se toi kuitenkin mukanaan myös merkittäviä muutoksia useiden näkökohtien osalta. Ennen kaikkea siinä monipuolistettiin työmenetelmiä ja tehtiin asiantuntijaryhmiä koskeva merkittävä muutos, jolla pyrittiin järkevöittämään niiden toimintaa vähentämällä niiden määrää viidestä kahteen. Lisäksi toiminnan kolme ja puoli vuotta kestänyt suunnittelu auttoi tehostamaan toimia ja saavuttamaan laadukkaita tuloksia kaikkien toimien kohdalla. Suunnittelu esimerkiksi tuki EU:n neuvoston työtä, ja siihen sisältyi neuvoston päätelmien ja puheenjohtajavaltioiden konferenssien ja tapahtumien valmistelu. EU:n urheilualan työsuunnitelman täytäntöönpanoon osallistuivat yhdessä EU:n neuvoston puheenjohtajavaltiot, Euroopan komissio ja jäsenvaltiot. Lisäksi toivottiin selkeästi, että asiantuntijaryhmät eivät laatisi liikaa ohjeita, kertomuksia tai kirjallisia asiakirjoja. Täytäntöönpanossa urheilujärjestöt ja sidosryhmät otettiin tiiviisti osaksi tapaamisia, ja ne ilmaisivat suurta kiinnostusta ja sitoutumistahtoa osallistuessaan useisiin muihin toimiin, kuten klusterikokouksiin.

EU:n toiseen urheilualan työsuunnitelmaan verrattuna on saavutettu merkittävää parannusta kahden näkökohdan osalta.

- 1) Ensinnäkin 80 prosenttia kyselyyn vastanneista kertoi, että EU:n kolmas urheilualan työsuunnitelma vahvisti EU:n ja urheilujärjestöjen välistä yhteistyötä. Vastaava luku oli 69 prosenttia EU:n toisen urheilualan työsuunnitelman arvioinnissa.
- 2) Toiseksi 62 prosenttia vastanneista oli sitä mieltä, että EU:n kolmas urheilualan työsuunnitelma lisäsi jäsenvaltioiden ja urheiluliikkeen välistä yhteistyötä kansallisella tasolla, kun taas EU:n toisen urheilualan työsuunnitelman arvioinnissa vastaava luku oli vain 46 prosenttia. Näiden lukujen kasvu osoittaa, että pyrkimykset tukea avoimuutta työmenetelmien osalta ja vahvistaa yhteistyötä olivat oikeansuuntaisia.

Jäsenvaltioiden kirjallisten huomioiden perusteella voidaan tehdä seuraavat päätelmät:

- EU:n urheilualan työsuunnitelma on **muotonsa** puolesta asianmukainen, koska se tarjoaa jäsenvaltioille ja urheilujärjestöille mutta myös tiedeyhteisölle ja urheilualan kaupallisille toimijoille mahdollisuuden tiiviiseen osallistumiseen. Useat vastanneista vahvistivat, että tällainen yhteistyö oli hyvin hedelmällistä, koska erilaiset sidosryhmät ja eri näkökulmat yhdessä synnyttivät vilkkaita ja oivaltavia keskusteluja, jotka johtivat odotettuihin tuloksiin.
- **Asiantuntijaryhmien** katsottiin yleisesti ottaen toimivan hyvin. Useat vastanneista olivat kuitenkin sitä mieltä, että kokouksissa käsitellyt aiheet olivat liian laajoja. Useiden huomautusten perusteella toivottiin erityisesti, että asiantuntijaryhmät olisivat noudattaneet kohdennetumpaa lähestymistapaa, sillä se olisi voinut auttaa niitä käymään tuottavampia ja hyödyllisempiä keskusteluja. Myös joidenkin tarkkailijoiden edustavuus kyseenalaistettiin.
- **Työmenetelmiä** pidettiin asianmukaisina EU:n urheilualan työsuunnitelman toteuttamista silmällä pitäen. Kyselyyn vastanneet korostivat erityisesti, että klusterikokoukset ja kiinnostuneiden jäsenvaltioiden ryhmät olivat erittäin hyödyllisiä työrakenteita, koska niissä voitiin keskustella joustavasti uusista aiheista. EU:n urheilualan työsuunnitelman nykyistä **kestoa** pidettiin sopivana. Useimpien vastausten mukaan 3–4 vuotta on asianmukainen kesto. Useissa vastauksissa kuitenkin mainittiin, että EU:n urheilualan työsuunnitelmiin olisi sisällytettävä joustavampia toimenpiteitä urheilualan kehitykseen sopeutumiseksi.

4. Euroopan komission näkemykset EU:n urheilualan työsuunnitelman täytäntöönpanosta

Komission arvio vahvistaa monessa suhteessa sidosryhmien kuulemisprosessin aikana esittämät tärkeimmät huomautukset. Komissio katsoo, että EU:n kolmas urheilualan työsuunnitelma on onnistunut, sillä suurin osa tuloksista on tuotettu ja osallistujilta saatu palaute on osoittanut, että ne ovat hyvälaatuisia. Työmenetelmät ovat osoittautuneet tehokkaiksi siinä mielessä, että ne ovat luoneet jäsenvaltioiden, komission ja

urheilujärjestöjen välille pysyvää vuoropuhelua keskeisistä kysymyksistä. Kiinnostuksen ja osallistumisen on havaittu lisääntyneen voimakkaasti erityisesti EU:n puheenjohtajavaltioiden konferenssien ja klusterikokousten osalta, koska niistä on tullut hyödyllisiä foorumeita keskeisiin kysymyksiin liittyvien näkemysten ja hyvien käytäntöjen vaihtoon sekä viestintään ja verkostoitumiseen. Asiantuntijaryhmät pysyivät edelleen arvokkaana välineenä, jolla lisätään ja vahvistetaan yhteistyötä muun muassa sellaisissa keskeisissä kysymyksissä kuin koulutus urheilussa ja urheilun avulla tai hyvä hallintotapa jäsenvaltioiden ja urheilujärjestöjen välillä sekä komission kanssa.

Komissio katsoo, että kahden asiantuntijaryhmän vastuualueiden laajuudesta voitaisiin keskustella, koska joidenkin urheilujärjestöjen ja jäsenvaltioiden mielestä ne ovat nykyisellään liian laajoja ja johtavat samankaltaiseen kokoonpanoon ja asiantuntemukseen.

Lisäksi komissio katsoo, että tarkkailijat ovat yleensä tuoneet lisäarvoa erityistietämyksen ja asiantuntemuksen muodossa.

Komissio pitää työmenetelmien optimointia hyvänä asiana ja katsoo, että monipuolistamalla niitä (luomalla klusterikokouksia ja kiinnostuneiden jäsenvaltioiden ryhmiä) saatiin aikaan myönteisiä vaikutuksia ja edistettiin EU:n urheilualan työsuunnitelman täytäntöönpanoa. Erityisesti nämä uudet työskentelytavat laajensivat jäsenvaltioiden yhteistyömahdollisuuksia ja mahdollistivat kohdennetumman lähestymistavan käsiteltäessä tärkeitä aiheita.

Lisäksi komissio pitää myönteisenä sitä, että EU:n urheilualan työsuunnitelma on edistänyt EU:n neuvoston toiminnan (päätelmät, konferenssit ja seminaarit) suunnittelua, koska sillä varmistetaan EU:n toimien parempi koordinointi ja johdonmukaisuus.

EU:n urheilualan työsuunnitelman tulosten osalta voidaan yleisesti ottaen todeta, että jäsenvaltioiden ja komission välillä on noudatettu yhteistyöhön perustuvaa ja yhtenäistä lähestymistapaa. Tapauksen mukaan myös urheiluliike ja muut asiaankuuluvat sidosryhmät osallistuivat aktiivisesti sen täytäntöönpanoon. EU:n urheilualan työsuunnitelma on joustava etenemissuunnitelma, minkä ansiosta se auttoi vastaamaan tehokkaasti kansainvälisiin haasteisiin ja edisti EU:n talous- ja sosiaalipoliittisen ohjelman yleisiä painopisteitä.

Urheilun rehellisyyden osalta on varmistettu, että sekä poliittisella että asiantuntijatasolla tehdään entistä tiiviimpää yhteistyötä lasten suojelemiseksi urheilussa, sillä tämä on kasvava huolenaihe. Tämän tuloksena on toteutettu konkreettisia toimenpiteitä¹³ kansallisesti. Innovointi urheilualalla on ollut erityisen tärkeää *urheilun taloudellisen ulottuvuuden* kannalta. Erilaisten keskustelujen ja tapahtumien kautta on lisätty tietoisuutta käynnissä olevan nopean teknisen kehityksen hyödyistä ja haasteista. Aikaisempien toimien pohjalta EU:n uuden urheilualan työsuunnitelman puitteissa voidaan toteuttaa innovaatioihin ja

¹³ Esimerkiksi seuraavat: 1) nuorille urheilijoille, perheille, valmentajille ja muille sidosryhmille suunnatun erityisen verkkotukivälineen luominen sekä kansallisen olympiakomitean ja Suomen urheilun eettisen keskuksen yhteistyössä järjestämät tiedotuskampanjat (Suomi); 2) rehellisyyteen liittyvien käytäntöjen noudattamisen sisällyttäminen Flanderin urheiluliittojen myöntämien avustusten ehdoksi (Belgia).

urheiluun liittyviä uusia konkreettisia aloitteita ja toimenpiteitä paikallisella, kansallisella ja Euroopan tasolla. Myös *urheiluun ja yhteiskuntaan* liittyvää painopistettä on tarkasteltu laajalti viime vuosina. EU:n neuvoston eri puheenjohtajavaltioiden ja komission tekemän työn tuloksena on laadittu valmentajien taitoja ja pätevyyksiä koskevia vähimmäisvaatimuksia ohjaavat suuntaviivat¹⁴. Tässä asiakirjassa esitetään eurooppalaisille valmentajille yhteisiä vähimmäispätevyysvaatimuksia, mukaan lukien pehmeiden taitojen kehittäminen, ja ehdotetaan parannuksia valmentajien koulutusmoduuleihin ja kursseihin. Tavoitteena on auttaa valmentajia vastaamaan paremmin muuttuvan yhteiskunnan tarpeisiin, sillä sosiaalisen näkökulman merkitys heidän jokapäiväisessä työssään kasvaa jatkuvasti.

C) SUOSITUKSET TULEVIA TOIMIA VARTEN

Aiempien kokemusten ja EU:n kolmannen urheilualan työsuunnitelman täytäntöönpanoa koskevan arviointinsa perusteella komissio katsoo, että EU:n tulevaan urheilualan työsuunnitelmaan voitaisiin harkita joitakin parannuksia, joilla sitä vahvistetaan ja tehostetaan entisestään ja joilla sen vaikuttavuutta lisätään edelleen.

Jäljempänä esitetyt suositukset koskevat EU:n urheilualan työsuunnitelman muotoa ja luonnetta sekä sen kestoa, painopisteitä ja työmenetelmiä. Lisäksi olisi erityisesti korostettava tarvetta levittää Erasmus¹⁵-urheiluhankkeiden tuloksia laajemmalle ja käyttää niitä tehokkaammin päätöksenteossa.

1. EU:n urheilualan työsuunnitelman muoto ja luonne

EU:n urheilualan työsuunnitelma on osoittautunut joustavaksi kehykseksi ja tehokkaaksi yhteistyövälineeksi jäsenvaltioiden, komission ja sidosryhmien EU:n tasolla tekemää yhteistyötä varten. Sen sisältämät monipuoliset työmenetelmät mahdollistavat hyvien käytäntöjen vaihdon, EU:n neuvoston toiminnan pitkän aikavälin suunnittelun sekä yhteistyöalueiden valinnan ja helpottavat näitä toimia. EU:n urheilualan työsuunnitelma ei ole kuitenkaan sitova asiakirja. Siksi sen täytäntöönpanossa noudatetaan urheilun alalla Euroopan unionille annettua toimivaltaa, jonka mukaan EU:n toimien olisi tuettava, koordinoitava ja täydennettävä jäsenvaltioiden toimia. Lisäksi se täydentää ja siinä kunnioitetaan kaikkien urheilualan toimijoiden, kuten viranomaisen, urheilujärjestöjen ja sidosryhmien, toteuttamia toimia, aloitteita ja politiikkoja. Tässä mielessä suunnitelman nimi, ”EU:n urheilualan työsuunnitelma”, ei täysin vastaa asiakirjan luonnetta, ja nimen muokkaamista voitaisiinkin harkita tulevaisuudessa. Nimeä muutettaessa olisi otettava huomioon, että asiakirjan yleisenä tarkoituksena on tehostaa ja vahvistaa urheilualan yhteistyötä EU:n tasolla. Asiakirjan uusi kehys voisi heijastaa paremmin sen strategista luonnetta ja ottaa paremmin huomioon kaikki täytäntöönpanoon osallistuvat toimijat. Urheilualan sidosryhmillä on merkittävä rooli

¹⁴ Ks. alaviite 12.

¹⁵ Ks. alaviite 4.

urheilupolitiikan muotoilussa ja täytäntöönpanossa, ja niiden osallistumista voitaisiin edelleen tehostaa seuraavassa EU:n urheilualan työsuunnitelmassa. Tämänsuuntaiset toimet kuvastaisivat urheilua koskevan EU:n jäsennellyn vuoropuhelun kehittämisestä annetun neuvoston päätöslauselman henkeä.

2. Kesto

EU:n urheilualan työsuunnitelman keston pidentäminen kolmesta vuodesta kolmeen ja puoleen vuoteen eli vuoden 2020 loppuun asti on osoittautunut asianmukaiseksi päätökseksi, koska näin varmistettiin, että työsuunnitelma noudattelee EU:n monivuotisessa rahoituskehyksessä¹⁶ ja vuosien 2014–2020 Erasmus+-ohjelmassa¹⁷ asetettuja aikatauluja ja painopisteitä.

Tämän valossa komissio ehdottaa, että työsuunnitelman kesto on jatkossakin kolme ja puoli vuotta. Tämä antaisi riittävästi aikaa toteuttaa suunnitelman sisältämät toimet ja suunnitellut tavoitteet sekä arvioida työsuunnitelman täytäntöönpanoa ja neuvotella uudesta työsuunnitelmasta. Kolme ja puoli vuotta kestävä työsuunnitelma olisi yhdenmukainen EU:n monivuotisen rahoituskehysten¹⁸ kanssa, sillä sen päättymisen ajoittuisi monivuotisen rahoituskehysten väliarviointiin.

3. Painopisteet

Urheilualaa koskeva toimivalta kuuluu jäsenvaltioille, ja EU:n toimet rajoittuvat jäsenvaltioiden toimien tukemiseen, koordinointiin ja täydentämiseen. EU:n urheilualan työsuunnitelman tulevia painopisteitä yksilöitäessä olisi otettava tarkasti huomioon, millaista mahdollista hyötyä EU:n tason yhteistyöllä voidaan saavuttaa tietyllä alalla tai konkreettisten kysymysten parissa. Lisäksi painopistealueiden ja keskeisten aiheiden valinnassa ratkaisevana tekijänä olisi otettava huomioon se, millainen rooli EU:lla voisi olla urheilualan nykyisiin haasteisiin vastaamisessa.

Urheilualalla toteutettavien EU:n toimien johdonmukaisuuden ja tehokkuuden varmistamiseksi olisi myös pohdittava suunnitelman linkittymistä Euroopan komission keskeisiin poliittisiin painopisteisiin¹⁹, kuten vihreän kehityksen ohjelmaan, syöpää koskevaan toimintasuunnitelmaan ja eurooppalaisen elämäntavan edistämiseen. Urheilulla voidaan edistää tehokkaasti kaikkien näiden haasteiden ratkaisemista. Lisäksi uusissa painopisteissä olisi otettava huomioon covid-19-pandemian vaikutukset, mukaan lukien urheilualan elpyminen kaikilla tasoilla kriisin jälkeen.

¹⁶ Neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 1311/2013, annettu 2 päivänä joulukuuta 2013, vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehysten vahvistamisesta.

¹⁷ Ks. alaviite 4.

¹⁸ Ks. alaviite 16.

¹⁹ Ohjelma Euroopalle. https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_fi.pdf

Vihreisiin arvoihin perustuvaa urheilua olisi edistettävä ruohonjuuritason urheilusta aina korkeimmalle tasolle asti. Suurten urheilutapahtumien on oltava kestäviä, ja niitä järjestettäessä on kiinnitettävä huomiota tapahtumien perintöön. Urheilun ja liikunnan harjoittaminen paitsi edistävät terveellisiä elämäntapoja voivat myös vaikuttaa syövän ehkäisyyn. Lisäksi urheilu, sen hallintotavat ja käytännöt ovat selkeästi osa eurooppalaista elämäntapaamme. Tämän valossa olisi paitsi kehitettävä urheilua omana toimintapolitiikkanaan mutta myös sen vaikutus muihin keskeisiin aloihin olisi tunnustettava ja tätä vaikutusta olisi vahvistettava aktiivisemmin.

EU:n tason yhteistyö urheilualalla on merkityksellistä ja tärkeää EU:n kolmannessa urheilualan työsuunnitelmassa yksilöityjen painopistealueiden kannalta, ja siksi tulevassa asiakirjassa olisi otettava huomioon jatkuvuus ja kehitys. Seuraavana askeleena voisi olla erityisesti aiempien painopisteiden valtavirtaistaminen, jotta voitaisiin vahvistaa urheilun merkitystä ja vaikutusta sosiaaliseen osallisuuteen sekä taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitykseen seuraavien näkökohtien mukaisesti: 1) urheilu arvojen ja osallisuuden edistämisen välineenä, 2) urheilun taloudellinen ulottuvuus ja 3) urheilu terveellisten elämäntapojen edistämisen välineenä. Näiden painopistealueiden kautta voitaisiin käsitellä urheilun keskeisiä näkökohtia, joita ovat esimerkiksi urheilun rehellisyys, mukaan lukien sen hallintotapa, urheilun ja liikunnan kehittäminen kaikkien hyväksi, terveellisten elämäntapojen edistäminen, koulutuksen ja taitojen kehittäminen urheilussa ja urheilun avulla, urheilun taloudellinen ulottuvuus sekä vammaisten ja muiden heikommassa asemassa olevien ryhmien osallistaminen.

Tulevassa EU:n urheilualan työsuunnitelmassa olisi myös tuotava selkeämmin esille alan panos talouteen, mukaan lukien sen johtava rooli innovoinnin edistämisessä sekä sen yhteiskunnalliset hyödyt. Urheilumaailman on oltava valmiina digitaali-aikaan ja annettava ihmisille uusia mahdollisuuksia teknologian keinoin. Urheilun innovoinnilla voidaan edistää kaikkien sukupolvien terveyttä. Sillä voidaan vaikuttaa myönteisesti ruohonjuuritason urheiluun, parantaa koulutusta ja huippu-urheilijoiden suorituskykyä sekä auttaa torjumaan urheiluun kohdistuvia vakavia uhkia, kuten sopupelejä ja dopingia. Kaikkien näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on ratkaisevan tärkeää, että jäsenvaltiot, EU:n toimielimet ja urheiluliike tekevät yhteistyötä.

Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä urheilun sosiaaliseen ulottuvuuteen. Urheilun avulla voidaan ainutlaatuisella tavalla rakentaa vahvoja, yhtenäisiä ja kestäviä yhteisöjä sekä edistää aktiivista kansalaisuutta. Se edistää ja opettaa yhteisiä arvoja ja luo tunteen yhteiskuntaan kuulumisesta erityisesti nuorten keskuudessa. Urheilu kunnioittaa ja tukee monimuotoisuutta ja yhteisöhenkeä jatkuvasti globaalistuvassa maailmassa.

Siksi EU:n tulevan urheilualan työsuunnitelman olisi myös tuettava urheilun yhteisiä arvoja ja edistettävä niitä koko yhteiskunnassa, samalla kun siinä keskitytään torjumaan urheilun tiettyjä kielteisiä näkökohtia, kuten dopingia, sopupelejä ja väkivaltaa. Jotta voidaan ottaa huomioon uudet painopisteet ja vastata uusiin haasteisiin sekä pysyä uuden teknologian nopean kehityksen tahdissa, olisi tuettava jäsenvaltioiden pyrkimyksiä niiden etsiessä

innovatiivisia ratkaisuja monimutkaisiin ilmiöihin, kuten syrjäytymisen eri muotoihin, ja niiden pohtiessa uusia tapoja harjoittaa urheilua.

4. Työmenetelmät

EU:n kolmannessa urheilualan työsuunnitelmassa vahvistetuista työmenetelmistä saadut kokemukset ovat myönteisiä muun muassa siksi, että ne tarjoavat joustavuutta uusia haasteita ja tarpeita käsiteltäessä, ja siksi komissio katsoo, että on tärkeää säilyttää samat työmenetelmät myös jatkossa. Tämä varmistaisi jatkuvuuden mutta myös maksimoisi niiden vaikutuksen ja helpottaisi EU:n urheilualan työsuunnitelman täytäntöönpanoa.

Erityisesti olisi säilytettävä nykyisten työmenetelmien monipuolisuus. Kuten osiossa B (arviointi) mainittiin, jäsenvaltiot ja tarkkailijat arvostavat asiantuntijaryhmien työtä. Vielä tätäkin enemmän ne kannattivat klusterikokouksia ja asiasta kiinnostuneiden jäsenvaltioiden ryhmiä. Myös muita perinteisiä työmenetelmiä, kuten konferensseja, seminaareja ja tutkimuksia, olisi jatkettava, koska ne ovat ratkaisevia välineitä viestinnän, verkostoitumisen, hyvien käytäntöjen vaihdon sekä tietämyksen tuottamisen ja jakamisen kannalta.

Kirjallisten asiakirjojen määrää olisi rajoitettava myös tulevaisuudessa. Jotta näitä asiakirjoja voitaisiin käyttää ja hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla, niissä olisi selkeästi määritettävä kohdeyleisö ja ne olisi sidottava laajemman urheiluyhteisön yksilöimiin tarpeisiin. EU:n seuraavan urheilualan työsuunnitelman yhteydessä olisi keskusteltava ja sovittava levittämismenetelmistä.

Lisäksi olisi edelleen kehitettävä EU:n jäseneltyä vuoropuhelua urheilujärjestöjen kanssa. EU:n urheilufoorumin keskeinen rooli olisi säilytettävä ja sitä olisi vahvistettava. Myös yhteistyötä urheiluliikkeen kanssa olisi laajennettava ja vahvistettava. Urheilujärjestöjen osallistuminen asiantuntijaryhmiin on osoittautunut hyödylliseksi ja tarpeelliseksi ryhmien keskustelujen ja toiminnan kannalta. Urheiluliikkeen avoimuuden ja ryhmiin osallistumisen olisi kuitenkin oltava sidoksissa siihen, millaista lisäarvoa ja asiantuntemusta se voisi tuoda mukanaan.

5. Täytäntöönpano ja synergiat

Urheiluun vaikuttavat monet EU:n politiikat ja strategiset aloitteet. Tämä urheilun horisontaalinen ulottuvuus on otettu huomioon jo vuosia 2017–2020 koskevassa EU:n urheilualan työsuunnitelmassa. Muutamat komission merkittävät aloitteet ja toimet (kuten Tartossa annettu terveitä elämäntapoja koskeva asiakirja, dopingin ja sopupelien torjunta ja urheilun erityisluonne) ovat osoittaneet monialaisen yhteistyön lisäarvon ja tarpeen. EU:n tulevilla urheilualan työsuunnitelmalla olisi samassa hengessä edistettävä aktiivisesti monialaista yhteistyötä ja pyrittävä synergioihin muiden alojen ja politiikkojen kanssa. Esimerkiksi vapaa liikkuvuus, kilpailu, tutkimus, tiedotusvälineiden oikeudet, työllisyys, matkailu, kestävyys, tietosuoja, koulutus ja terveys ovat kaikki vahvasti yhteydessä urheiluun. Yhteistyö ja täydentävyys muiden asiaankuuluvien politiikkojen kanssa on olennaisen tärkeää. EU:n urheilualan työsuunnitelmien yhteydessä saavutettujen käytännön tulosten ja

tuotosten (esimerkiksi EU:n suuntaviivojen ja poliittisten suositusten) käytännön täytäntöönpanoon suositellaan keskittymään enemmän. Myös jäsenvaltioiden olisi varmistettava asianmukainen koordinointi kansallisella tasolla.

Lisäksi olisi pyrittävä varmistamaan, että tulokset levitetään laajemmalle eri tasojen sidosryhmien keskuudessa. Tarvitaan kohdennettuja toimia, jotta lisätään tietoisuutta EU:n urheilutoimista ja niiden näkyvyyttä kansallisella tasolla.

Lisäksi komissio katsoo, että EU:n tulevan urheilualan työsuunnitelman täytäntöönpanon säännöllinen seuranta ja arviointi voisi olla hyödyllistä suunnitelman tehokkaan täytäntöönpanon ja sen keskeisten painopisteiden ja tavoitteiden toteutumisen kannalta.

PÄÄTELMÄT

EU:n urheilualan työsuunnitelmat ovat osoittautuneet arvokkaaksi yhteistyövälineeksi EU:n toimielinten, jäsenvaltioiden ja urheilujärjestöjen välisessä yhteistyössä. Vuosien mittaan ne ovat osaltaan lisänneet ja vahvistaneet urheilun keskeisiin näkökohtiin liittyvää EU:n yhteistyötä eri sidosryhmien keskuudessa.

EU:n kolmannella urheilualan työsuunnitelmalla on saatu aikaan merkittäviä tuloksia, ja se on luonut perustan seuraavalle työsuunnitelmalle, jonka avulla voidaan ottaa seuraava merkittävä edistysaskel. Urheilun näkyvyyden ja sen saaman tunnustuksen lisääntyessä urheilun avulla voidaan lisätä ja edistää entisestään paitsi Euroopan kansalaisten liikkumista ja hyvinvointia myös Euroopan taloudellista ja sosiaalista kehitystä, ja samalla sen avulla voidaan vastata esimerkiksi covid-19-taudin puhkeamiseen liittyviin ja muihin merkittäviin yhteiskunnallisiin haasteisiin. Yhteisellä sitoutumisella ja yhteisillä toimilla EU:n tulevasta urheilualan työsuunnitelmasta voi tulla Euroopan unionin yhteinen urheilualan etenemissuunnitelma, jolla edistetään liikuntaa ja vastataan EU:n kiireellisimpiin haasteisiin.